

VAS-ÉS-FEMMUNKÁS

A ROMÁNIAI VAS-, FÉM- ÉS VEGYIPARI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE

Előfizetési ár: egy évre 100, fél évre 50 Lei
TELEFON 4-50-13

MEGJELENIK MINDEN HÓ ELSEJÉN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUKAREST V, STRADA ISVOR No. 11

Napilapot a munkásságnak

Mint minden eszmének, minden világfelfogásnak és minden ügynek a szolgálatába állítják a sajtót, az írott betűt, amelynek erejével már világrengető eseményeket értek el mindazok, akik céljuk érdekében a sajtót, ezt a hatalmas erőforrást vették igénybe, így mi szociáldemokrata munkások is legfontosabb harci eszközünként kell tekintsük a párt-sajtót.

A betű az írott szó hatalmas átütő ereje minden korlátot ledönt és behatol olyan helyekre, ahova élőszóval eljutni nem lehet.

A kapitalista világ hatalma és erőviszonya, nemcsak gazdagságban rejlik, nemcsak a termelőeszközök feletti uralma által tartja függőségben a termelő és fogyasztó tömegek millióit, hanem azért is, hogy hatalmasan kiterjedt sajtója útján szellemi igába hajtja és guzsba köti a dolgozó nép gondolatvilágát. Megmérhetetlen összegeket áldoz erre a célra. Nincs olyan polgári újság, folyóirat, könyv és bármilyen sajtótermék, amely nem állana függőhelyzetben a kapitalizmus anyagi befolyásától. És természetes, ezt az anyagi támogatást meg kell szolgálni még akkor is, ha talán látszólag és formailag a függetlenség mázát hordja magán valamely lap. Vannak esetek, amikor egyik-másik lap a dolgozók barátjának tünteti fel magát, hogy így annál inkább közelebb férközhessen hozzájuk és romboló munkáját hatásosabban elvégezhesse.

A töke és munka harcai esetén, soha egyetlen polgári lap sem áll őszintén és becsülettel a munkásság oldalára, soha sem igyekszenek a közvéleményt a munkásság javára befolyásolni. És ha mégis foglalkoznak ilyen kérdéssel, azt úgy teszik, hogy abban nincs köszönet. Választások esetén a polgári pártok szolgálatába állanak, minden sor, minden betűjük azoknak az érdekeit szolgálja. A polgári pártok programját ismertetik és mint egyedüli üdvözítőt és boldogulás utjaként a polgári pártok győzelmét jelölik meg.

De nemcsak a sajtó, hanem a társadalmi életünk minden intézménye, a kultúra, a technika csodálatos vívmányai, a tudomány, mindmind a kapitalizmus érdekei szolgálatában van állítva. Az iskola, a templom, a rádió, a fegyveres hatalom, a falusi jegyzőtől a miniszterig, mind az ő utasításait, parancsai követik.

A kapitalizmusnak mindezekre szüksége van, hogy megrendült rendszerét továbbra is fenntarthassa. Védelmeszökre van szüksége, hogy a fennálló lázító igazságtalanság, amely két részre osztja az emberiséget: kizsákmányoltakra és kizsákmányolókra, továbbra is biztosítsa részükre a fényt, pompát és kiváltságos helyzetet a társadalmi életben. **Ezzel a rendszerrel szemben kell helyezni, a tudományos szocializmust, öntudatos tömegeket kell nevelni,** amely tömeg meg fogja változtatni a mai igazságtalan helyzetet és öntudatos vasakarattal irányítani és megtartani és tudja a kivívott eredményeket.

A szociáldemokrata párt lényegesen különbözik minden más politikai párttól. Ez a párt nem a „választások” idejére alakult konjunktúra párt, hanem tömegpárt és hivatása az új világ megteremtése. Az új világ megteremtéséhez szociáldemokrata tömegre

van szükség, nem csupán elkeseredett vagy adott pillanatban lelkesedő, hanem állandóan dolgozó, a kitűzött célt mindig szemelőtt tartó öntudatos munkásokra, akik mint **szervezett egység** dolgoznak és viszik előre a szociáldemokrácia nagy ügyét. Ilyen tömegeket nevelni kell, ahhoz azonban, hogy tömegnevelést folytathasson a párt, **napilapra van szükség.**

Ha a külföldi szociáldemokrata pártok az egyes országokban, gazdasági, szervezeti és politikai téren bámulatos eredményeket értek el, az a párt-sajtón keresztül kifejtett propaganda-munkának az eredménye. Az angol munkáspárt a múlt hetekben lezajlott parlamenti választásokon, több mint nyolcmillió szavazatot kapott. Ez a szavazatoménység, hatalmas szociáldemokrata tömegről tesz bizonyosságot. Azonban nem szabad elfelejteni, hogy az angol munkáspárt központi lapja több, mint kétmillió példányban jelenik meg naponta és ha ehhez hozzászámítjuk a kisebb és helyi jellegű pártlapokat, szaklapokat és más fajta szociáldemokrata sajtókiadványokat, akkor elképzelhetjük, milyen nagy méretű oktató és nevelő munka folyik a pártmozgalom érdekében.

Bár tömegeinket, erőviszonyainkat, pártunk felkészültségét nem mérhetjük össze az angol munkáspárttal, de pártunk érdekében nekünk is többet kell tenni, mint eddig tettünk, ha azt akarjuk, hogy országunk sajtó-

viszonyaihoz arányitva, több eredményt érjünk el, mint eddig. Pártunk rendelkezik ugyan egy hetenként egyszer megjelenő román és magyar pártlapokkal, azonban ez vajmi keveset jelent ma, amikor a világesemények és változások rohanó lépésben történnek előre és szükség van, hogy pártunk a társadalmi élet fontos történéseit naponta, szociáldemokrata megvilágításban tárja fel a dolgozó tömegek előtt. Ma, amikor különböző zavaros eszmeáramlatok naponta maszlagolják a társadalmi osztályok minden rétegét, ma amikor a nacionalista politika szegénylegényei naponta ontják a népek közötti gyűlölet szikráit, szociáldemokrata napilapra van szükség, hogy megmutassa az igazi utat a boldogulás felé.

A szociáldemokrata párt főtanácsának ülése határozatilag mondta ki, hogy a párt román nyelvű hetilapját, napilappá szervezi át. Ez az átszervező akció nagy anyagi áldozatot igényel. Anyagi segítséget pártunk, természetesen, senkitől és sehonnan sem várhat, az áldozathozatalból a párt tagjai, a szervezett munkásság összesége kell kivegye részét. A helyi párt-szervezetek, a helyi szakszervezetek és a szövetségek egytől-egyig a legmesszebbmenő erőfeszítéssel kell az ügy mellé álljanak.

Sokan vannak elvtársaink között is, akik pártunk által elért eddigi eredményekkel nincsenek megelégedve. Az elégedetlenség talán jogosult lehet, de, akik többet akarnak — és ehhez nem fér kétség, hogy mindnyájan többet akarunk — most itt az ideje, hogy cselekedjenek is.

Szövetségünk központi vezetőségének ülése

A Szövetség Központi Vezetősége november hó 9—10-én tartotta ülését Bucurestiben. Az ülésen résztvettek a Központi vezetőség tagjai, az Ellenőrző bizottság tagjai, valamint a központi és kerületi titkárok az alábbiak szerint.

Bernau Petru (Resita), Mirescu Ioani (Bucuresti), Schneg Ferenc (Cluj), Rausch Herman (Resita), Bruder Ferenc (Cluj), Lindtner Károly (Resita), Moldován Márton (Lupeni), Rohm Péter (Resita), Hoffer Géza (Cluj), Lăzărescu Dumitru (Bucuresti), mint a Központi Vezetőség tagjai. Mustetiu József (Resita), Klein Johan (Anina), Stanciu József (Petrosani), ellenőrző bizottsági tagok. Bartalis Sándor, Muntean Miklós és Rusu Simion Központi titkárok. Gărbovean Simon, Pálffy Tibor kerületi titkárok.

Mirescu szaktárs üdvözölve a központi vezetőség és ellenőrző bizottság megjelent tagjait, megnyitja az ülést és bejelenti, hogy a vezetőségből kimaradt egy tag helyett az ülésre Bruder Ferenc szaktársat, mint első póttagot hívtuk be. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása következett, melyet a vezetőség jóváhagy és hitelesít.

A napirend második pontján az erkölcsi és anyagi jelentés következik, amely jelentésekből kitűnik, hogy a Szövetség az utóbbi idők folyamán minden téren fejlődést mutat. A vasmunkásság anyagi helyzetének megjavítása céljából ott, ahol a szervezeti erők lehetővé tették, bérmozgalmak indultak meg és ezen bérmozgalmak eredményeképpen a legtöbb esetben 10—30%-os béremelést értek el a munkások. Ez év folyamán a szövetségi tagok száma jelentősen emelkedett. A múlt évi taglétszámhoz viszonyítva ez évben mintegy 1000 tag-szaporodás mutatható fel. A reális kimutatásaink

szerint a Szövetség jelenleg 8000 tagot számlál.

Az anyagi helyzet terén is jelentős javulást ért el a Szövetség. A f. év 9. hónapján a bevételek elérték az elmúlt év 12 hónapi bevételeit.

Az ellenőrző bizottság nevében Mustetiu szaktárs teszi meg jelentését és előadja, hogy október hó végéig az ellenőrző bizottság részletes ellenőrzést gyakorolt és az összes műveleteket a legteljesebb rendben találták.

A vasmunkások erőteljesebb megszervezése élénk vitára adott alkalmat a Vezetőségi tagoknak. A központi titkárság javaslatára a vezetőség megbizta Rusu szaktársat a bukaresti és prahovavölgyi munkások megszervezésével. A megyesi munkásság megszervezését Gărbovean szaktárs hatáskörébe utalta át a vezetőség, míg Torda és Aranyos-Gyéres munkásainak megszervezésével Pálffy szaktárs lett megbízva.

Ugyancsak a szervezkedési akcióval kapcsolatban a vezetőség elhatározza, hogy Brassó és környéke részére vasas titkárságot állt fel, tekintettel ezen környék vasipari szempontból való fontosságára.

Egy munkás napilap megindítása szempontjából, mely napilap kizárólag a munkásosztály érdekeit szolgálja, a vezetőség 100.000 lei szubvenciót határoz meg. Hasonlóképpen elhatározza, hogy a Fém- és Földmunkás szövetségeket anyagi támogatásban részesíti, hogy ezek megkezdhessék a hatáskörükhöz eső munkások megszervezését.

A szövetséget és a csoportokat érdeklő egyéb ügyek letárgyalása és elintézése után a központi vezetőség foglalkozott a kongresszus időpontjának meghatározásával is. Szövetségünk kongresszusa június hóban lesz megtartva, míg a pon-

tos időt és helyet a legközelebbi vezetőségi ülés fogja meghatározni. Ez a vezetőségi ülés jövő év március hónapban lesz megtartva.

Az öt lejes heti járulék beszüntetése.

A központi vezetőség vita tárgyává tette az 5 lejes heti járulékok kérdését és úgy határozott, hogy 1936 január 1-én ezt az 5 lejes járulékkend-szert véglegesen beszünteti. Ennélfogva az 5 lejes járulékok csak ez év december 31-ig maradnak érvényben, amikor a csoportok pénztárnokai kötelesek beküldeni az összes el nem adott 5 lejes járulékbélyegeket.

A munkanélküli segély idejének felemelése.

Tekintve, hogy az utóbbi idők folyamán a szövetség anyagi helyzete javult, a központi vezetőség elhatározta, hogy 1936 január hó 1-től kezdődőleg a munkanélküli segélyezés időtartamát 8 hétről 10 kétre emeli fel.

A Dermata-gyár sztrájkoló munkásainak segélyezése.

Megtárgyalva a Dermata-gyár sztrájkoló munkásainak segélyezési ügyét a központi vezetőség 10.000 lei támogatást szavazott meg a szövetség alapszabályából és utasította a titkárságot, hogy körlevél útján hívja fel az összes csoportokat, hogy alapszabályból minél sürgetőbbben nyújtsanak támogatást a sztrájkoló munkásoknak.

A temetkezési segély kiterjesztése a családtagok részére.

Arra való tekintettel, hogy a szükségben szenvedő tagokat minél szélesebb körben lehessen támogatni, a vezetőség utasította a titkárságot, hogy a legközelebb megtartandó vezetőségi ülésre a családtagokra kiterjesztendő temetkezési segély tervét dolgozza ki, amelyet véglegesen majd a kongresszus fog jóváhagyni.

A központi vezetőségi ülés a legteljesebb egyetértésben és a bizakodó jövő reményében nyert befejezést.

A lupeni vasascsoport otthonavatási ünnepélye

Főlemelő ünnepélyes keretek között avatták fel lupeni szaktársaink, otthonuk kibővítésére ujonnan épült nagy üléstermüket. Impozáns, szép, tágas és az egészség követelményeit minden tekintetben kielégítő, közel ezer személyt befogadó terem, ellátva modernül felszerelt világítással, ventilátorokkal és mind azzal, amire egy ilyen terem használatánál szükség van. Lupeni szaktársaink büszke öntudattal tekinthetnek ezen kis várakra, amit saját kezdeményezésükből és saját erejükből emeltek. Ebben a várban fogják nevelni, oktatni és átformálni a munkásságot, hogy mint a szocializmusnak harcos katonái küzdjenek egy igazságosabb emberi létért, egy új világért. Követésre méltó példaként lebeghet sok más helyi szakszervezet előtt, a lupeni vasmunkásság erkölcsi és anyagi áldozatkészsége, amely áldozatkészség a szocialista eszmékben vetett hitről, öntudatos-ságról, a kultúra magasabb fokára való emelkedettségéről tesz tanúságot. Saját otthonát építettek, hogy ne legyenek a mások jóindulatának, avagy önkényének kitéve, hogy ne legyenek kénytelenek szabad idejükben más helyekre járni szórakozni, vagy füstös kocsimákban tölteni idejüket. Ime, egy újabb bizonyítéka a szervezett erőnek és szolidaritásnak, hogy tud teremteni a munkásság, tud építeni saját magának is nemcsak másoknak, csak akarnia kell.

Az avatási ünnepség november hó 24-én vasárnap este volt. A 25 méter hosszú és 7 méter széles terem a csoport tagjai és hozzátartozói nemcsak zsufolásig megtöltötték, hanem ez alkalomból ez impozáns nagy terem szüknek is bizonyult. Örömtől sugárzó proletárcok, boldogan csillogó szemek találkoztak, kérgestenyérű munkástestvéreink szorítottak kezét ezen estén. S milyen felémelő volt megfigyelni, amint boldogságtól és önértéktől áthatva, mosolyogva mondogatták egymásnak: „ugye-e milyen szép az otthonunk.” És bizony mennyi sok szépet alkothatna a munkásság magának széles e világon, ha mindenütt megértenék az idők hívó szavát!

Az ünnepélyen a vendégek soraiban a bányagazgatóság részéről Melenciuc főmérnök ur volt jelen. A községtanács részéről: Gh. Furnica polgármester és Baciu Pavel urak vettek részt.

A Vasas Szövetség képviselőjében Bartalis Sándor és a Kerületi Titkárság nevében Gârbovean szaktársak jelentek meg. Továbbá képviseltette magát a lupeni bányász és építőmunkás csoport, valamint Hunedoara, Lonea, Petrila, Petrosani, Aninoasa és Vulcan vasascsoportjai is elküldték képviselőiket.

Ugyancsak képviseltette magát a Zsilvölgyi Kulturszervezet és a Női Csoport.

A nagyszerű felkészültséggel rendelkező lupeni zenekar és dalárda, bevezető munkások előadása után, az ünnepélyes közgyűlést Moldován szaktárs nyitotta meg. Lendüle-

tes beszédben üdvözölte a megjelent szaktársakat és vendégeket. Ismertetést nyújtott a házépítés körüli eseményekről, elismeréssel adózott a maga és a vezetőség nevében a tagok részéről megnyilvánult erkölcsi és anyagi áldozatkészségért, továbbá köszönetet mondott a társulat igazgatóságának, hogy mindenben jóakaratu támogatást nyújtott, a mikor a vezetőség hozzáfordult segítségért. És ugyancsak elismerést érdemel a Primaria részéről megnyilvánult megértő és szívélyes magatartás is a házépítési akcióval szemben. Moldován szaktárs kiemelve emlékezett meg a Szövetség Központi Vezetősége által nyújtott segélynyújtásról. És — mondja — ennek a sok jó szándéktól vezérelt törekvésnek az eredményeképpen, ünnepelhetjük ma Otthonunk befejezésének dátumát, amiért együttevő mondunk ismételtet köszönetet.

A kerület nevében Gârbovean szaktárs üdvözli az ünneplő szaktársakat. Visszapillantást vet a lupeni vasmunkásság küzdelmes multjára. Hányszor voltak kitéve megpróbáltatásoknak, hányszor fenyegette veszély főnről és lentről, de a sziklaszilárd vasakarat minden veszélyt elhárított s ma örömmel állapíthatjuk meg, hogy áll a lupeni vasasok bevezetetlen vára. Az általános tetszéssel fogadott beszéd után Bartalis Sándor szaktárs emelkedett szólásra és mondja el ünnepi beszédét:

Örömmel jöttem lupeni szaktársaim körébe ez alkalommal, amikor részese ennek a lelkes ünnepélynek, ahol szaktársaink tanubizonyosságot adták az építeni és alkotni tudó szocialista akaraterőnek.

Otthonát építettek, amelyben kulturát, művelődést és a haladást fogják szolgálni, művelt, öntudatos, munkástömegeket fognak nevelni, akik letéteményesei lesznek egy új világnak, a szocialista társadalmi rendszernek. A szakszervezetek az egész világon a munkásság felbecsülhetetlen kulturintézményei, ezek nélkül még ma sem volnának munkásbiztosító intézményeink és munkásvédtörvényeink. A polgári kormányok minden országban csak a szervezett szocialista munkásság nyomásának engedve iktatták törvénykönyvbe a mai munkástörvényeket, és ma már mindenki belátja, hogy ezek az intézmények nemcsak az egyén érdekében valók, hanem az ország érdekében is, mert csak az az ország fejlődhet és veheti fel a világversenyt, amelynek művelt, haladott szellemű és fizikailag életerős teremtő és termelőképes tömegei vannak.

A kapitalista világ különböző eszméket talál ki és pártkereteket hív életre, hogy ezeknek segítségével meghosszabbítsa letűnőben levő rendszerét. Kisajátítja a szocialista pártok egyes programjait, hogy így a tömeget elhódítsák a mi eszménktől és megtevéssék őket. A termelő eszközök köztulajdonba való vételét hirdetik álradiális polgári pártok, azonban ezek a trükkök nem téveszthetnek meg min-

ket. Az új világot ők úgy sem teremthetik meg, mert nem is akarják, hiszen az uralmuk végét jelenti. A szocialista társadalom csak szocialisták műve lehet. Sokat hangoztatják eifenfeink, hogy a szocializmus megbukott. A szocializmus nem bukhatik meg, mert az a tömegekben gyökerezik, — a tömegek vágya: az igazságtalanságnak az igazsággal való felváltása, amiért milliók és milliók áhítoznak s ami el fog jönni, mert el kell jönnie, csak hittel, meggyőződéssel küzdeni kell érte.

A viharzó tapssal fogadott beszéd után üdvözlőbeszédet mondtak: Cristea bányász, Lippán építő, Tamási az IMSER, Szüszter Jolán a nőmunkáscsoport és Petrovics Olga eivtársnő, aki a Kulturgárda nevében piros szekfücsököt nyújtott át Bartalis és Moldován szaktársaknak.

Lelkes üdvözlőbeszédet mondott Furnica ur a község jelen volt primárja és támogatásáról biztosította a szervezett munkásságot.

Az ünnepélyt Moldován elnök szaktárs lelekesítő beszéde fejezte be. Miután társasvacsora és reggelig tartó táncmulatság következett.

A ploesti-i petroleumtelepek munkásainak helyzete

A ploesti Vas- fém és petroleummunkások helyi csoportjának vezetősége erőteljes szervezkedésről szólítja fel a munkásságot. A szervezkedési akcióval kapcsolatban a vezetőség megjelöli a közelebbi célokat, melyek elérésére a munkásság meg kell indítsa a küzdelmet. E gazdasági természetű célok a következők: kollektív szerződés kötése az összes üzemekben, a 8 órás munkaidő betartása, a munkabérek és munkafeltételek megjavítása, az elbocsátások és az embertelen bánásmód megszüntetése.

A különböző üzemekben dolgozó munkások helyzete annyira romlott, hogy már teljesen tűrhetlenné vált. A „Ferro-Email” öntöde és zománccsüsztergályosok és modelasztalosok órabére 6 és 7 lei között ingadozik, az akkordban dolgozó munkások helyzete még katasztrófálisabb. A munkások kénytelenek a végső kimerülésig dolgozni és még sem tudnak emberibb munkabérekre elérni. Sírmas a helyzet az öntödékben dolgozó munkások között is, ahol a rendetlen munkabeosztás következtében az öntödei munkások nap-nap után, forró vasal öntik le egymást. A munkabérek itt is olyan alacsonyok, hogy a munkások kénytelenek egymástól és egymás rovására a már leöntött munkadarabokat ellopni, így akarván biztosítani maguknak valamelyes keresetet. A munkafelügyelő szidalmazza és megpofozza a munkásokat, mert így véli a modern termelés előbbrevitelét.

Nem sokban különbözik a helyzet más vállalatoknál sem. A „Macazul” vaggongyárban dolgozó munkások órabére 5 és 15 lei, azonban az utóbbi kategóriában alig egy-két munkás tartozik. A munkaidő 10—12 és 16 óra és a túlórákat csak rendes órabérral fizetik. A szakmunkások nem kapnak segítő minnek következtében a balesetek sűrűn fordulnak elő. Szakmunkások a hordár szerepét is kell vállalják.

Az „Orion Unire” petroleumfinomító üzemben a munkások szervezeten mivoltuk ellenére, kollektív szerződést kötöttek, azonban a béremelési kérdést az igazgatóság becsületszavára bízták. A becsületszóból nem lett béremelés, csupán egy néhány privilégiumot élvező munkás kapott jelentékeny béremelést.

A vagonosztály munkásai a szabad ég alatt esőben, hóban és szélben dolgoznak és hiába kérték az igazgatóságot, hogy megfelelő műhelyt rendezzenek be részükre, chelyett jegenyefákat és virágokat ültetnek, melyek hivatása a gyár külső szépségét emelni. A munkások egészségi védelme nem játszik semmi szerepet és nem fontos az sem, hogy a munkások az időjárás minden viszontagságait kénytelenek viselni.

Az Astra Romană nagy petroleumfinomító telepen gyakran fordulnak elő balesetek, amelyek mind az igazgatóság és alantos hajcsárjainak kizsákmányoló profitétségéből származnak. Így a legutóbb történt robbanás következtében 2 munkás vesztette el életét és 5 munkás súlyosan sebesült meg azért, mert a műhelyvezető nem akarta leállítani a pompát arra az időre, amíg a csővezetékét rendbehozzák. Ennek a könnyelműségnek eredményeképpen esett áldozatul a kapitalizmus kizsákmányoló oltárán 7 munkás.

A zsilvölgyi munkásság bértárgyalása

Mint előző lapunkban ismertettük a zsilvölgyi munkások kollektív szerződése 1935 június hó 1-én lejárt. A lejárat előtt úgy a munkások, mint az igazgatóság kölcsönösen megmondták a szerződést. A munkások 15-20 százalékos bérjavítást és a szénjárandóság béremelését (1000 kg.-mal évente) kérték. Ezzel szemben a társulatok 15 százalékos bérállítást és a szénjárandóság korlátozását javasolták.

A békéltető tárgyalások június 27-én nyereségre fejeződtek és az akták át lettek téve a Semmitőszék elnökéhez.

Az ügyet november 14-én tárgyalta a döntőbíró, Rătescu semmitőszéki elnök elnökletével. A Döntőbíróban a munkások részéről E. Gherman, Gârboveanu és Mihailă, a munkaadók részéről M. Ionescu, T. Timoc és H. Klein vettek részt.

A munkások delegáltjai vázolták a bányatelepek munkásainak siralmas helyzetét, rámutattak arra, hogy a krízis folytán, amíg a társulatnak sikerült a termelésben a külföldi bányák termelését elérni, a munkások 1931 óta 36 százalékos bércsökkenést szenvedtek, amihez hozzájárult a munkanapok lecsökkentésével a munkások bércsökkenése is, ami több mint 30 százalékos jelent és így a szenvedett bércsökkenés 66 százalék.

A drágaság folyton nő. A legszükségesebb élelmi és ruházati cikkek ára, egy év alatt a zsilvölgyi piacon 26 százalékkal emelkedett, míg a munkások fizetése nem emelkedett semmit.

Rámutatnak arra is, hogy a szénjárandóság nem elegendő, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy a Zsilvölgye havasok között van és így az időjárás hűvös, azonkívül a munka természetéből is piszkos és sok esetben teljesen átázva érnek haza a munkások.

A munkaadók delegáltjai elismerik az árak emelkedését a piacon, de ezzel szemben fenntartják, hogy a társulati raktárakban az árak nem emelkedtek.

Elismerik a termelés emelkedését is, amihez a munkások is, de különösen a gépek beszerzése segítette, amibe közel egymilliárd és 400 millió lej fektettek be. A szén árszármazékát a társulatok fenntartják a 15 százalékos redukálást.

Vázolják továbbá, hogy 1930 januárban megállapított index szerint még 3,48 százalékkal olcsóbb a megélhetés ma, azaz ennyivel kevesebbet redukált a társulat. Azt állítják, hogy a munkások helyzete sokat javult, úgyhogy az 1932 évi 28,600.000 leivel szemben 1935-ben 33,460.000 lei letéte van a munkásságnak a Cassa de Economie-nél (Társulati takarékpénztár).

A társulatok állításai tulzoltak, úgy az árszármazékánál, valamint a Cassa de Economie-nél levő letétekre vonatkozólag is. A társulat, alapul véve a 47 árucikknek a 100 leivel való mennyiség megvásárlását 1935 október és november hónapok között 6 százalék árszármazékot állapít meg a saját raktáraiban.

De a munkások havonta csak egyszer vásárolhatnak a társulat raktáraiban, mikor is a hitel korlátozva van és függővé van téve a megdolgozott napoktól és így csak a legszükségesebb cikkeket szerezhetik be, továbbá az egyes árucikknek mennyiségében is korlátozva vannak és így a munkások nagyon sok árucikket a külkereskedelemben kénytelen beszerezni, vagy esetleg készpénzért a társulati raktárban, ahol mindkét esetben 20-26 százalékos felárral szerezheti be.

A Cassa de Economie-nél levő betétekre vonatkozólag szintén téves az állítása: a munkások betétjei nem gyarapodnak, de ezzel szemben a társulati tisztviselőknek gyarapodnak a betétjei, akiknek a fizetésük stabil és nem befolyásolja a munkanapok száma, azonkívül bizonyos tantümekeket is kapnak.

A felek meghallgatása után az elnök az indoklás írásban való beterjesztését kérte és a határozat kihirdetését 1935 november 19. majd november 20 és november 22-re halasztotta el, míg végül november 25-én hirdette ki.

A döntőbíró elnöke döntésében változtatlanul meghagyta a régi munkafeltételeket

és munkabérek.

Ez a döntőbírósi határozat hatalmas elégedetlenséget szült az összes zsilvölgyi munkások körében. Mindenütt népgyűléseket hívtak össze a munkások, melyeken a munkások ezrei jelentek meg és a döntőbírósi határozattal szembeni elégedetlenségüknek adták kifejezést. A munkásság elhatározta továbbá, hogy a kollektív szerződés szerint megindítja a munkabérek revízióját és a drágaságra való tekintettel 15 százalékos bércsökkenést állít fel. Tekintve azt, hogy a szerződés lejáratától számított hat hónap eltelt és így a szerződés rendelkezései szerint a munkásságnak jogszerűsége van a munkabérek revíziójára és így megkezdődtek az egész vonalon az erre vonatkozó mozgalmak.

Kollektív szerződés a Zernesti Papírgyárban

Követve a celulozegyári munkások példáját, megmozdultak a papírgyár munkásai is, hogy a szervezethez és összetartás útján kollektív szerződést és bércsökkenést harcoljanak ki a maguk részére a gyárigazgatóságtól. Előzően a gyár mintegy 600 munkása Fazekas szaktárs vezetése alatt, több esetben tartott gyűlést és ezeken a gyűléseken határozták el a kötetlen kollektív szerződést és megjelölték az utirányt, amelyen haladniuk kell. A gyár munkásságának legnagyobb része belépett a szakszervezetbe, majd összeállította követeléseit, megválasztotta küldötteit, és megindította a mozgalmat.

A mozgalom sikerrel fejeződött be, miután a munkások hat hónapra szóló kollektív szerződést kötöttek, a következő pontokkal:

1. Munkabér emelés. Azok a munkások, akiknek a napi fizetése nem haladja meg a 100 lej 90 százalék bércsökkenésben részesülnek; azok a munkások, kiknek napi fizetése 100-150 lej között ingadozik 8 százalék bércsökkenést; míg a napi 150 lejen felüli fizetéssel bíró munkások 7 százalék bércsökkenést kapnak. Ugyancsak ilyen arányban emeltetnek az akkordban dolgozó munkások bérei is.

2. A munkaadó kötelezettséget vállal, a munkaszerződés törvényének 49, 56, 60 és 77. cikkei rendelkezéseinek pontos betartására.

3. Vasár- és ünnepnapokon végzett munkáért, valamint a rendes munkaidőn túl végzett munkáért 50 százalékos pótdíjban részesülnek.

Május 1. mint munkásünnep elismertetik, e napon a munka szünetel és a rendes munkabérral díjazandó. Azok a munkások, akik ezen a napon inspekciós szolgálatra vagy a gőzkazánok kezelésére behivatnak, dupla fizetést kapnak és 50 százalékot, vagyis két és fél napi munkabért számíthatnak fel.

4. A 4-ik pont a gyári bizalmiférfiak elismerését célozza. (E pontban egyezség nem jöhetett létre.)

5. Az 5-ik pontban a munkások a munkabérek összhangba hozását követelték, vagyis a kisebb fizetéssel bíró munkások bérei kiegyenlítést nyertek.

6. A hatodik pontnál a munkások követelték a természetbeni lakást és tüzfát mindazok részére, akik az üzemben legalább 3 évi szolgálattal bírnak. Az igazgatóság nem vállalt írásbeli kötelezettséget, ellenben kihangsúlyozta, hogy az eddig folyósított lakás és tüzifa kedvezményeket továbbra is fenntartja.

7. Jelen szerződés érvénye alatt a munkások nem bocsájthatók el kivéve egyes elszigetelt és jól megindokolt eseteket.

8. A szerződés hat hónapra kötöttet, 1935. november hó 1-től 1936. április 30-ig és amennyiben a felek a lejárat előtt 14 nappal nem mondják fel, úgy továbbra is érvényben marad.

Amint látható a szervezkedéssel, az összetartással, szép eredményt értek el a munkások. Kívánatos volna azonban, hogy a szervezethez iránti érdeklődés nemcsak a kollektív szerződéskötések előtt és bércsökkenések alatt nyilvánuljon meg, hanem azután is, hogy erőteljes formájában lehessen felkészülni a szerződés lejárat utáni küzdelemre.

Russu szaktársunk gyászja

Fájdalmas csapás érte Russus szaktársunkat. Anetta elvtársnő hosszas és kínos betegség után elhalt. Őszinte, igaz részvétellel osztozunk Russu szaktársunk felesége elvesztésé felett érzett fájdalmában, hiszen nemcsak ismerőst, mint szaktársunk és barátunk feleségét gyászoljuk, hanem mint elvtársnőnk is, aki egész ifju korától szívvel és lelkével mozgalmunk szolgálatában állott. Russu elvtársnő iskolai elvégeztével a bányamunkás szövetséghez lépett be és ott volt tisztviselő nő évekig keresztül. Majd Russu elvtárs felesége lett és Brassóba költöztek, innen Kolozsvárra és a szövetségünk áthelyezésével Bukarestbe telepedtek le. Itt érte a kegyetlen betegség, mely kioltotta fiatal életét.

Temetése november hó 30-án volt nagyszámu elvtársak és elvtársnők részvételével. A sírnál Mirescu szaktárs és Brătfelean elvtársnő mondták megható búcsúbeszédet. Fiatal elvtársnőnk felejthetetlen emlékét mindnyájan kegyelettel fogjuk megőrizni.

A Zsilvölgyi vasasszervezetek kerületi értekezlete

November hó 24-én Lupeniben a zsilvölgyi vasmunkás szervezetek kerületi értekezletet tartottak.

A helyi jelentések megtétele után, Gârboveanu kerületi titkár, a folyamatban levő kollektív szerződéstárgyalásokról tartott beszámolót. Minthogy azonban azon pontok, amelyek a tárgyaló felek megegyezni nem tudtak, a Semmitőszékhez vannak felterjesztve döntés végett, így a konferencia a kérdés felvetését későbbi időre halasztotta, amikor a döntés már ismerté válik.

A következő napirendi pont a temetkezési segély bevezetése a családtagok részére. Gârboveanu szaktárs előterjesztésére, hosszú és behatott vita után a konferencia elhatározta a segélyezési ágazatnak a bevezetését, ez év november 1-től kezdődőleg. A temetkezési járulékok tagonként és hetenként egy lei. A temetkezési segély 600 leitől 1.200 leig terjedő összegben van megállapítva és kiterjed úgy a gyermekekre, mint a közös háztartásban élő feleségre.

Az értekezlet foglalkozott a „Dermata” cipőgyár munkásainak bércsökkenésével és elhatározta, hogy a kerülethez tartozó vasas csoportok a legmesszebbmenő anyagi támogatásban kell részesítsék a harcban álló munkásságot.

Műhelyértekezletek

November hó 25-én este 6 órakor Lónyán és 8 órakor Petrilán jól látogatott műhelyértekezletet tartottak szaktársaink.

Mindkét helyen, Gârboveanu szaktárs ismertette a kollektív szerződésekre vonatkozó döntőbírósi határozatot. A munkásságra nézve kedvezőtlen döntés, rendkívüli megdöbbenést váltott ki szaktársaink körében és elhatározták, hogy szélesebb körű gyűléseken fogják meg tárgyalni a rájuk nézve kenyeret jelentő kérdést.

A gyűlésen Bartalis szaktárs tartott, figyelemmel hallgatott előadást, melynek keretében kifejtette az osztályharc jelentőségét, ami fenn áll és amit folytatni kell kettőzött erővel, még akkor is, ha időközönként talán lehangelő csapások is érnek bennünket. Az ilyen esetek, mint a jelen esetben a kollektív szerződés kedvezőtlen kimenetele, még jobban meg kell acélozza osztályharcos szellemünket és a szocializmusba vetett hitünket, mert az állandó és kitartó szervezkedés végtermékében célhoz kell vezetse a proletáriumot. Az értekezletet Kis, illetve Bíró elnök szaktársak lelkesítő szavai zárták be.

HALÁLOZÁS. Corujan Petre vasmunkás, a cluj vasmunkás szervezet tagja, 21 éves korában elhunyt. Temetése október 29-én volt Bács, Cluj megyei községben. Temetésén a Junászgyár munkásai ahol az elhunyt dolgozott nagy számban vettek részt. A sírnál a szervezet és a Junászgyári munkások nevében Pálffy Tibor szaktárs mondtatott búcsúbeszédet.

Értesítés tudomásul vétel végett összes tagjainkhoz és csoport- vezetőségekhez

A központi vezetőség november 10-én tartott ülésén elhatározta, hogy a munkanélküli és betegsegélyezést 1936 január 1-től kezdődőleg az eddigi 8 hét helyett 10 hétre emeli fel.

A többi segélyezési ágazatok kivétel nélkül a régi maradtak.

Alább közöljük az új segélyezési táblázatot:

Segélyezési táblázat

2. Munkanélküli és betegsegély

I. oszt. tagok részére

Befizetett hetek	Munkanélk. segély		Betegsegély	
	1 hétre	1 évre	1 étre	1 évre
1 év — 52 hét	120	1200	60	600
2 " — 104 "	130	1300	65	650
3 " — 156 "	145	1450	70	700
4 " — 208 "	170	1700	85	850
5 " — 260 "	190	1900	95	950
6 " — 312 "	215	2150	110	1100
7 éven felül	240	2400	120	1200

II. oszt. tagok részére

1 év — 52 hét	95	950	50	500
2 " — 104 "	110	1100	55	550
3 " — 156 "	120	1200	60	600
4 " — 208 "	130	1300	65	650
5 " — 260 "	145	1450	70	700
6 " — 312 "	170	1700	85	850
7 éven felül	190	1900	95	950

III. oszt. tagok részére

1 év — 52 hét	70	700	35	350
2 " — 104 "	85	850	45	450
3 " — 156 "	95	950	50	500
4 " — 208 "	110	1100	55	550
5 " — 260 "	120	1200	60	600
6 " — 312 "	130	1300	65	650
7 éven felül	145	1450	70	700

A jelentéltáblázatban feltüntetett heti segélyek, úgy munkanélküli, mint betegsegély, 1936 január 1-től egy egyleti évben, 10 héten keresztül fizető ki (például: egy elsőosztályú 1 éves tag heti segélye 120 lej, amit felvehet 10 héten át, vagyis összesen 1200 lejt).

3. A sztrájk és kizárási segélyek, mind a három osztályban ugyanannyi, mint a munkanélküli segélyek.

Ugyancsak értesítjük a szaktársakat, hogy az 5 lejes hátralék utánfizetési járulék december hó végével teljesen megszűnik. Január hónapban már senki sem fizethet ilyen járulékkal tagsági díjat. A csoportvezetőségek az összes készletükben lévő 5 lejes bélyegeket a december havi elszámolással együtt tartoznak beküldeni a központi irodának.

Közöljük továbbá, hogy az eddig érvényben volt másodosztályú zöldszínű bélyegeket a Központi Vezetőség ez év december 31.-ével bevonja és helyette január 1-től új színű fekete bélyegeket bocsát ki. A csoportvezetőségek kéretnek tehát, hogy a zöldszínű bélyegeket a december havi elszámolással küldjék be. Az első- és harmadosztályú bélyegek érvényben maradnak továbbra is.

A kapitalisták imája. Te hatalmas Isten, aki felruházod a mezei virágokat és gondját viseled az erdei élőlényeknek, miért engeded, hogy mi is éppúgy csödbe kerüljünk, mint a leszerelési konferencia? Ezt a szép világot, a benne lévő emberekkel, állatokkal, bankigazgatókkal és egyéb kétes egzisztenciákkal hat nap alatt teremtéd meg: miért engeded, hogy két nap alatt fizetéseképtelenné váljék? Miért engeded, hogy ennek az Isten akarata szerinti társadalmi berendezésnek az alapjait konverziókkal és fedezetnélküliváltókkal rendítsék meg és miért fenyegetsz meg bennünket egy újabb, modernebb kivitelű özönvizzel? Hiszen mi mindent megtettünk ezen rendszer, valamint profitjaink megtartására. Nem szállítottuk-e le a munkabérek, nem konkuráltuk-e le egymást az önköltségi áron alulig, csak azért, hogy minden rendben menjen? Te nagy Isten! Nem lehet a te akarod, hogy ez a mi világunk megváltozzon, hiszen szegények és gazdagok mindig voltak. Óvj meg minket tehát a konkurenciától, ugyisintén a szocializmus vörös rémétől és küldj nekünk egy újabb Mózeszt, aki megmutassa nekünk az üdvözülés útját valamint azt, miképpen uszhatjuk meg szárazon ezt a válságot. Amen.

A Cluj vasmunkás csoport vezetősége felhívja a csoport tagjainak figyelmét, hogy tagdíj hátralékukat rövid időn belül rendezzék, mert az a tag, aki nyolc hétnél több hátralékba van és a vezetőségtől halasztást nem kapott, semmiféle segélyt, vagy támogatást a vezetőségtől nem kap.

Hatalmas méretű sztrájk a kolozsvári „Dermata” bőrgyárban

A ruházati és bőripari munkások szövetségéhez tartozó közel 2000 „Dermata” bőrgyári munkás és munkásnő több mint 8 hete rendületlenül kitartással küzd az eddig kivívott eredmények megtartásáért. A Dermata bőrgyári munkások sztrájkja immár túlhaladta a kolozsvári helyi kereteket és a romániai összes dolgozók ügyévé vált. Az egész munkásmozgalmunk, szakmára való tekintet nélkül élénk érdeklődést tanúsít a harcban álló sztrájkoló munkásokkal szemben. A szövetségek és szakszervezetek körében hatalmas arányú szimpátia nyilvánul meg a kenyérükért küzdő „Dermata”-gyári munkások mellett és a szolidaritás jeléül, megindult az egész frontszakaszon a sztrájkoló munkások anyagi támogatása.

A kolozsvári helyi szaktanács legutóbb tartott ülésén kimondta, hogy a város területén dolgozó minden szervezett munkás egy napi munkabérét köteles a sztrájkolóknak javára fordítani.

A vasmunkások szövetsége köriratban értesítette az összes csoportjait, hogy alapjaikból minél nagyobb összeget juttassanak a sztrájkoló munkássághoz szövetségi irodánk útján. Egyben pedig csoportjaink gyűjtések megindítására is utasítást kaptak. Proletár

szolidaritásunk kifejezését mi vasmunkások meg kell mutassuk. Elöl kell járjunk abban, hogy ennek a nagy sztrájkoló munkáshadseregnek az élelmi ellátását akadálytalanul biztosítsuk. Lehetővé kell tegyük részére a további kitartást és szívünk minden melegével buzdítsuk őket a végső győzelemig való harcra.

Ezért összes szaktársaink szocialista áldozatkészségéhez, öntudatához apellálunk. A sztrájk hosszú tartalma alatt eddig még nem éheztek a munkások. A szervezett helységekben felállított konyha biztosítja részükre a mindennapi meleg ételt, karéj kenyeret. De ne feledjük el, hogy közel 2000 munkásról van szó. E hatalmas tömeg pusztán élelmi szerrel való ellátása is nagy összegeket emésztene.

A cluj helyi szervezetek tanácsa kimondta továbbá a bojkottot az összes Dermata-gyári árucikkekre mindaddig, míg a sztrájk tart.

Mi is csatlakozunk a bojkott-mozgalomhoz és felhívjuk összes vasas szaktársainkat, hogy Dermata-gyári árucikkek megvételétől tartózkodjanak.

A Dermata-gyári sztrájkmozgalmunk győznie kell! Vasmunkások! kötelességteljesítésben előre!

Robbanás a Lupeni oxigéngyárban Három halott

Lapzártakor értesülünk, hogy a petroseni bányatársulatok tulajdonát képező lupeni oxigén-gyárban súlyos természetű robbanás következett be. A robbanásnak három halálos áldozata van. Névszerint Curcean Gheorghe, Oltean Ioan munkások és Voinea temesvári praktikáns. E szerencsétlen munkásokat a robbanás ereje cafatokká tépte, úgyhogy a szerencsétlenség színhelyén nagytömegű emberhus darabok feküdtek a földön. A három munkásból kibuggyanó embervér pirosra festette a műhely falait és padlózatát. Borzalmas látvány tárult a szerencsétlenek segítségére siető munkástársaink szemébe. De a való és szomorú tényeken segíteni nem lehetett.

Curcean Gheorghe és Oltean Ioan szaktársak tagjai voltak a Vasmunkás Szövetségnek. Előbbi feleségét, míg az utóbbi feleségét és három árva gyermekét, Voinea temesvári praktikáns öreg szüleit hagyták hátra.

A szerencsétlenség oka, az a túlracionalizálás és munkásagyonyhajszolás, ami különösen az utóbbi időkben szeretettel üzenek az üzemek hajcsárjai. A romániai kapitalisták a racionalizálás ürügye alatt, a legkimélethebb kizsákmányolást üzik. Alig egy pár napja történt ugyancsak egy ilyen hasonló természetű, halálos áldozatokkal járó robbanás a ploesti Astra Română petróleumtele-

peken. A balesetek száma rohamos emelkedésben van az egész vonalon.

Felelősséggel úgy látszik senki nem tartozik. Senkinek sem fáj az özvegyek és árvák eltartása; senki sem érez lelkiismeretfurdalást a családok elpusztulásáért, a családok megsemmisüléséért. Bizonyára meg fog itt is indulni a vizsgálat, különösen, ha a baleset okai már ellesznek tüntetve és egyideg jegyzőkönyv arról fog tanuskodni, hogy a baleset a munkások hanyagságából következett be.

Igy fest a huszadik században a modern racionalis termelés.

Ember pusztulás és munkásvér jelzik a kapitalista világ rothadt talpazatát.

Szervezhettek a cluj papírgyár munkásai

A Cluj Első Erdélyi Papírlémezgyár munkásai és munkásnői beléptek a vasmunkás szervezetbe és helyzetük megjavítása érdekében akciót indítottak. A cluj vasmunkás szervezet vezetősége a kollektív szerződést elkészítette és megküldte a gyár igazgatóságának, a munkások jelentést tettek a munkaügyi felügyelőségnek is.

Magunk részéről üdvözljük az új harcosokat és hisszük, hogy bérmozgalmuk a szervezet támogatásával eredménnyel fog végződni.

Pályázat

A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari munkások Központi Vezetősége pályázatot hirdet Brassó és környéke részére felállítandó titkári állásra, a következő feltételek mellett:

1. A pályázó legalább három év óta tagja kell legyen a Szövetségnek.

2. A munkástörvények és munkás problémák ismereteivel kell rendelkezzen, valamint az agitációban jártassággal bírjon.

3. A román és magyar nyelvet szóban és írásban bírja.

A pályázati határidő 1936 január 10. A pályázat a Szövetség központi irodájába küldendő, a fizetési igények megjelölésével. megválasztás esetén az állás legkésőbb 1936 március 1-én betöltendő.

Bucuresti, 1936 december hó.

A Központi Vezetőség.

VASMUNKÁSOK

1936. évi

ZSEBNAPTÁRA

december hó 1-én jelent meg

gazdag tartalommal. A naptár pótolhatatlan kézikönyv minden vas és vegyipari munkás számára. A naptár ára **20 lei**, melyből 10% a viszonteladót illeti meg.

Megrendelhető a szövetség központi titkárságánál, Bucuresti Str. Isvor 11.